Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. • II Gruppo

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 43 | Gorica - 25. oktobra 1950 - Trst | Izhaja vsako sredo

Zagorel je plamen naše prosvete

Po mogočnem slovenskem taboru v juliju na Repentabru so nastopili vroči poletni meseci, ki so vsako večje kulturno in prosvetno delo onemogočili. A že je nastopila jesen in slovensko kulturno življenje je vzcvetelo v vseh naših pokrajinah. Mislimo predvsem na prosvetno in kulturno življenje slovenskih katoličanov na Tržaškem, Goriškem in na Koroškem. Zadnjič smo kratko poročali o občnem zboru Slovenske prosvete, na katerem so Tržačani izbrali nov delavni odbor. Pretekli četrtek je imela ta prosvetna centrala že svoj prvi »slovenski večer«. Na Koroškem so se zbrali Slovenci v Celovcu že pred nekaj tedni na prosvetno kulturnem večeru. In tudi Goričani so na delu in ne bo dolgo, ko bomo povabili vse goriške Slovence na prosvetno prireditev.

Zelo pomemben je bil kulturni večer Slovenske prosvete v Trstu, na katerem je predsedujoči razložil smer in smisel prosvetnega dela. Na tem večeru smo lahko spoznali iz prelepih slik vseh slovenskih pokrajin, iz recitacij in petja res slovensko narodno bogastvo, kakor je bil naslov večera. In misel, ki jo je polagal predsedujoči vsem v srce je bila tale:

Videli ste lepoto slovenske zemlje. Mnogi ste jo že poznali, saj slika na platnu ne more dati tega, kar vidi oko. Vendar pa ste tisti, ki še niste imeli priložnosti potovati po vsej Sloveniji, nekaj te lepote doživeli tudi s pomočjo slik. Na vseh koncih in krajih režejo meje našo zemljo tako, da je Slovenec ne more prehoditi in jo premotriti brez potnega lista. In vendar je Slovenija samo ena, pa naj jo dele, kakor hočejo. Vzljubimo ta naš prelepi svet! Naj nam pride v zavest, da je to naše, da je to naš veliki zaklad. Vsakdo bi ga hotel imeti: zato segajo tako zelo grabežljive roke po njem. Toda naši predniki so ohranili v boju in potu svojega obraza svoja polja in gozdove, vrtove in pašnike, jezera in gore do današnjih dni. Vedno je donela slovenska beseda na tej zemlji in vedno je odmevala slovenska pesem vmes. Ne zapravljajmo mi dediščine svojih očetov!

In druga misel je tale: Samo poudarjanje narodnosti je premalo. Vsi različni nacionalizmi so propadli in so šli v pozabo. Narodnosti je treba dodati še nekaj več! Kje so se ohranili Slovenci do današnjih dni? Tam, kjer so ostali moralno zdravi, kjer so ostali zvesti veri naših očetov. Kateri Slovenci niso utonili v tujem morju? Samo tisti, ki se niso odtrgali od Cerkve. Poglejte in iščite potrdila! Na vsakem koraku jih boste srečali.

Zato imamo slovenski katoličani svojo prosvetno organizacijo. Zato, ker smo prepričani, da je treba poleg narodnosti poudariti istočasno tudi zvestobo veri. Le takrat, če bo naša vera trdna, takrat bomo zvesti izročilu svojih očetov in takrat bomo tudi ostali Slovenci.

S to mislijo začenjamo slovenski katoličani svoje prosvetno delo v vseh slovenskih pokrajinah, ki so proste komunizma. Tudi tu je nešteto ovir in zaprek. Vendar se bo v tem prekalilo naše delo, da bo tudi obrodilo bogate sadove. Z vero v Boga in v svoj narod začenjamo svoje delo. Naj nihče ki je pravi Slovenec ne stoji ob strani!

Zasedanja Kominforma v Pragi

Pretekli teden so se zbrali v Pragi zunanji ministri in vojaški poveljniki Rusije in kominformističnih držav. Rusijo je zastopal Molotov. Ob sklepu konference so izdali precej dolgo poročilo, v katerem pravijo, da so se posvetovali o zadržanju zapadnih velesil do Nemčije ter ugotovili, da so te sledaje prelomile sklepe potsdamske konference. Zato zahtevajo naj Angloamerikanci ne store ničesar za ponovno oborožitev Nemčije, ker bi Rusija tega ne mogla trpeti. Pač pa naj se držijo sklepov potsdamske konference in naj čimprej sklenejo mir z Nemčijo in uresničijo njeno zedinjenje.

Zaslužena kazen

Sodnik iz Carbonije je obsodil na deset mesecev ječe in na plačilo vseh sodnijskih stroškov komunista Janeza Puddu, ki je onečastil baptisterij in glavni oltar iz jeze, ker ni župnik pripustil, da bi bil neki komunist za botra njegovemu otroku.

ŽIVEŽ ZA JUGOSLAVIJO

Pretekli teden si je jugoslovanska diplomacija doma in v tujini še naprej prizadevala, da bi dobila pri zapadnih državah toliko potrebno pomoč v živežu. Najprej je odšel angleški poslanik v Beogradu poročati svojo vladi v London o razmerah in potrebah Jugoslavije. Izrazil je povoljno mnenje, da naj izda angleška vlada Jugoslaviji posojilo za nakup potrebščin za široko uporabo. Nato so udarili Jugoslovani na mehke strune v Washingtonu. Poslanih Vladimir Popovič in minister Kardelj sta vse storila, da bi pridobila ameriško vlado za pošiljanje živil v svojo domovino. Kardelja, ki se je v nedeljo vrnil iz Lake Succes domov, je sprejel v četrtek sam zunanji minister Acheson. Veleposlanik Popovič pa je odhajajočemu ministru priredil poslovilni večer, na katerega je povabil obilico zastopnikov tujih držav, med njimi tudi italijanskega poslanika Tarchianija in pa grškega poslanika v ZDA. Pravijo, da sta ta dva bila posebno ljuba gosta na poslovilnem večeru. Iz tega sklepajo, da misli Jugoslavija izboljšati svoje odnose s tema dvema sosedoma. V zvezi s tem je zastopnik jugoslovanske vlade znova izjavil, da misli njegova vlada vrniti od komunistov ugrabljene grške otroke.

V ta koncert spadajo tudi Titovi sprejemi ameriškega poslanika v Beogradu Allena in zadnje dni še treh poslancev ameriške demokratske stranke, ki so se mudili v Beogradu koncem tedna. Maršal Tito jih je osebno sprejel v avdienci ter se z njimi razgovarjal precej časa o raznih mednarodnih problemih. Pokazal se jim je tako ljubeznivega, da je kar očaral poslanca Thurmonda Chathama. Ta je potem izjavil, da se mu je zdelo, kot da bi bil v hiši dobrega prijatelja.

Iz vsega se vidi, da zna jugoslovanska diplomacija spretno izrabljati svetovni položaj v svoj prid. In ni se ji bati, da ji ne bo uspelo pridobiti si znatno pomoč od Združenih držav Amerike. V glumljenju so pač komunisti nedosegljivi; najdejo pa tudi vedno dovolj tepcev, ki se dajo voditi za nos.

TRUMANOV GOVOR
ODLOČNE BESEDE

Po svojem razgovoru z Mac Arthurjem, je imel predsednik Truman važen političen govor v San Franciscu v Kaliforniji. V svojem govoru je Truman najprej pohvalil ameriške vojake za njihovo hrabrost v vojni in pa generala Mac Arthurja za njegovo odločnost in sposobnost. Nato je izrazil svoje zadoščenje, da so Združeni narodi dosegli tako veliko zmago v boju zoper krivičnega napadalca in pokazali tako, da v resnici lahko postajajo varuhi miru na svetu. Nasprotnica tega se je pa vedno pokazala sovjetska Rusija. Ta je stalno ogrožala mir in delala obstrukcijo v Združenih narodih ter hromila delo Varnostnega sveta. Njena imperialistična politika je grozila vsemu svetu, ki se je vsled tega začel oboroževati za svojo obrambo. Združene države so si vsled tega ustvarile močno vojsko in jo mislijo še povečati. Dobesedno je dejal: » To pa delamo zato, ker nam sovjetska politika ne dopušča nobene druge možnosti.«

V nadaljevanju svojega govora je tudi rekel:

»Sovjetska zveza lahko ta položaj zdaj spremeni. Storiti mora edino to, da nam stvarno in pozitivno dokaže, da hoče delati za mir. Če Sovjetska zveza res želi mir, mora to dokazati ne z bleščečimi obljubami in zlagano propagando, temveč z življenjem po načelih listine Združenih narodov. Če Sovjetska zveza res želi mir, lahko dokaže s tem, da odpravi železno zaveso in dovoli svobodno izmenjavo poročil in idej.«

Potem je dejal:

»Dokler pa Sovjetska zveza tega ne bo storila; dokler ne bo stvarno dokazala svojih miroljubnih namenov, bomo odločno postavljali na noge skupno obrambno moč vsega svobodnega sveta. Za to smo se odločili in to bomo storili trdno in odločno.« Njegove besede so pač jasne in ne dopuščajo nobenih dvomov. Sovjetska zveza pa se še ni odpovedala besedni propagandi za mir ter jo pridno nadaljuje na zasedanju Združenih narodov.

Položaj v Indokini

V tej deželi, ki meji na Kitajsko ter je francoska kolonija, ni miru že od leta 1945. dalje. Japonci, ki so imeli deželo zasedeno, so po svojem porazu zapustili v Indokini močno partizansko gibanje, ki se je odelo v narodne barve ter se borilo v začetku zoper Japonce, potem pa zoper Francoze za narodno neodvisnost. V goratem delu dežele se jim je posrečilo ustanoviti »osvobojeno ozemlje« ter oklicati neodvisno vietnamsko republiko. Francozi so vodili ves čas boje zoper to gverilsko gibanje s precejšnjo srečo. Letos pa se je položaj začel spreminjati. Hočiminhovi ljudje so začeli na veliko dobivati orožje iz komunistične Kitajske, tako da so iz slabo oboroženih tolp postali urejena in dobro oborožena armada. Francozi so se ustrašili ter sklenili, da se umaknejo iz nekaterih obmejnih trdnjav bolj proti morju na varnejše kraje. Po poti so jih pa presenetili vietnamski vojaki, jih napadli in hudo porazili. Francoske čete so izgubile nekaj tisoč mož in častnikov. Ta poraz je hudo odjeknil v francoski in svetovni javnosti. Vlada Združenih držav je takoj sklenila, da priskoči Franciji na pomoč ter je določila, da od vsote 5 milijard dolarjev, ki jih je določila za oborožitev zapadne Evrope, da Franciji skoro polovico. Francija upa, da bodo ZDA priskočile na pomoč v Indokini tudi z vojaki in orožjem.

ZMAGA NA KOREJI

Mac Arthur je pred časom napovedal, da hoče končati vojno na Koreji pred zimo. Verjetno, da mu tega večina izmed nas ni verovala. Danes je pa ta napoved že skoro gotovo dejstvo. V zadnjem tednu so komunistične sile doživele vrsto porazov, ki so usodni za njihov nadaljni obstoj. Izgubile so namreč nekdanjo prestolico severne Koreje Pjongjang, ki je padla brez posebnih bojev. Njihove armade so se razbile, mnogo so jih zajeli (do nedelje že skoro sto tisoč mož); ostali vojaki neredno beže proti mandžurski in sibirski meji, da se rešijo tja preko, ker jim doma ni več obstanka. Mac Arthurju gre sedaj zato, da čim več teh bežečih komunističnih vojakov zajame. Zato jih zasleduje s tankovskimi divizijami in pa s padalci, ki se spuščajo pred njimi na važnejših križiščih, da jim zastavijo pot. Vendar, ker je dežela gorata, uspe velikemu številu komunistov, da se izogiba obkoljevalnim manevrom in se umika proti meji.

Ogrožena demokracija, se prebudi samo tedaj, ko ima že vodo v grlu. Tudi to pot bi se tako zgodilo, da ni znal pravilno presoditi položaja dalekovidni gen. Mac Arthur. Korejci se imajo le njemu zahvaliti za dosego zmage. Pa tudi požrtvovalnemu ameriškemu narodu gre vsa pohvala, ker je znal tako hitro presoditi novonastali položaj in tako rešiti zastavo svobode pred novim komunističnim onečaščenjem. Naš hvaležen spomin gre sedaj ob zaključku operaciji tudi vsem padlim sinovom naj si bo ameriškega kot tudi korejskega naroda, kateri so pokazali s svojimi junaštvi ostalemu svetu, da se je treba za demokracijo boriti in za njo tudi dati življenje.

Sovjetska vojska

Sovjetska zveza ima po cenitvi nemških generalov, ki se na te reči razumejo, danes najsilnejšo vojsko na svetu: okrog 170 pehotnih divizij, 35 oklopnih divizij in 60 topniških divizij.

Sovjetske oborožene sile, ki imajo v mirnem času 4,500.000 mož, pa razpolagajo še s 25 milijoni izvežbanih rezervistov. V slučaju vojne bi lahko oborožene sile dosegle vrhunsko številko 30 milijonov mož.

Vsa ta ogromna vojska je razdeljena na šest armadnih skupin, od katerih je najvažnejša druga, ki ima zasedene Baltske države, Belo Rusijo in vzhodno Nemčijo. Druga armadna skupina je pod poveljstvom maršala Rokosovskega, medtem ko je tretja skupina nameščena v Ukrajini in je verjetno pod poveljstvom maršala Žukova, osvoboditelja Moskve in zavojevalca Berlina.

DVAINDVAJSETA NED. PO BINKOŠTIH

Iz svetega evangelija po Mateju *(Mt 22, 15-21)*

Tisti čas so farizeji odšli in se posvetovali, da bi Jezusa ujeli v besedi. In pošljejo k njemu svoje učence skupaj s herodovci in reko: Učenik, vemo, da si resnicoljuben in v resnici učiš pot božjo in se ne meniš za nikogar, ker ne gledaš na osebo. Povej nam torej, kaj se ti zdi: Ali se sme dajati cesarju davek ali ne? — Jezus pa je spoznal njih zlobnost in rekel: Kaj me skušate, hinavci? Pokažite mi davčni novec. — Prinesli so mu denar. In Jezus jim reče: Čigava je ta podoba in napis? — Reko mu: Cesarjeva. — Tedaj jim pravi: Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.

***

Judje so zopet Jezusu nastavili zanko, da bi ga ujeli in pogubili. Vse je bilo tako skrbno pripravljeno, da so bili prepričani, da jim ne more uiti. Položaj je bil naslednji:

Rimljani so Jude spravili pod svojo oblast. Sprejeti so morali njihovo upravo, njihov denar in seveda tudi plačevati davke. Nič ni pomagalo ogorčeno protestiranje, da noben Jud po Mojzesovi postavi ne sme nikomur plačevati davka razen Bogu in templju. To prepričanje je zlasti gorelo v dušah farizejev.

Herodovci, pristaši kralja Heroda pa so bili drugačnega mnenja. Iz dobičkaželjnosti so priznavali rimsko oblast, ki jim je pustila kralja. Potegovali so se zanj, ker jih je plačeval in jim dajal dobre službe.

Herodovci in farizeji so si bili skrajno nasprotni, toda sovraštvo do Jezusa jih je združilo. Čudno, kako se že od nekdaj razprti svet združi v boj proti Bogu. Hinavsko se mu prilizujejo: Učenik, vemo, da si resnicoljuben. Povej nam torej, kaj se ti zdi: ali se sme cesarju dajati davek ali ne?

Past je nastavljena. Če bi potrdil, bi padel v roke farizejem, ki bi ga takoj umazali pred ljudmi. Če bi zanikal, so tu herodovci, ki bi ga zatožili kralju. Kaznovan bi bil zaradi veleizdaje. Kako nekaj grdega in nizkotnega je hinavščina. Krivico išče tam, kjer je ni.

Jezus je užaljen: Kaj me skušate, hinavci. Pokažite mi davčni denar! — Jezus gleda denar: cesar Tiberij ga je izdal, njegova slika je na denarju. »Dajte cesarju, kar je cesarjevega!« Njegov denar ste sprejeli, v rokah ga imate, plačujete z njim, torej ste tudi dolžni dajati delež njemu, ki vam ga je dal.

Zelo kratko jih je zavrnil, obenem jim pa pove tudi to, česar ga niso vprašali: »Dajte Bogu, kar je božjega!« Krivično se vam zdi plačevati cesarju davek, zakaj pa Bogu odtegujete to, kar je njegovega. Dajte Bogu, kar je božjega!

Kaj bi rekel Jezus šele v teh dneh! Bog išče pri nas: vere, ljubezni, dobrih del, posvečevanja njegovih dni, izpolnjevanja zapovedi, — a kako malo vsega tega najde. Sebi in svetu strežemo, na Boga pa pozabljamo. Zato velja tudi nam Jezusov klic: Dajte Bogu, kar je božjega!

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, NAŠE PRIBEŽALIŠČE IN NAŠA MOČ: POSLUŠAJ POBOŽNE PROŠNJE SVOJE CERKVE, KI SAM POBOŽNOST NAVDIHUJEŠ, IN DAJ, DA KAR VERNO PROSIMO, V RESNICI TUDI DOSEŽEMO.

Koledar za prihodnji teden

29. oktobra NEDELJA. 22. pobinkoštna. Kristus Kralj.

30. PONEDELJEK. Alfonz Rodrigez, spoznavalec;

31. TOREK. Volbenk, škof; vigilija k prazniku vseh svetnikov. Popoldne bo na trgu sv. Petra v Rimu proglašena nova verska resnica o Marijinem vnebovzetju.

1. novembra. SREDA. Vsi svetniki, zapovedan praznik.

2. ČETRTEK. Spomin vseh vernih duš.

3. PETEK. Just, zavetnik tržaške škofije; prvi petek.

4. SOBOTA. Karel Boromejski spoznavalec. God prevzv. goriškega nadškofa Margottija.

SVETO LETO

Marijino vnebovzetje

Čimbolj se bliža dan velikega Marijinega slavja na praznik Vseh svetnikov, tem živahnejše so v Rimu priprave na ta veliki dogodek, tem več romarjev prihaja in tem več se jih napravlja na pot proti svetemu mestu. Že sedaj je gotovo, da nobena cerkev ne bo zadosti velika za neizmerno množico ljudi, ki bi bili radi pričujoči ob slovesnem trenutku, ko bo sv. oče kot nezmotljivi učenik vesoljne cerkve proglasil versko resnico vnebovzetja naše ljube Matere Marije s telesom v nebesa.

Zato je sv. oče odredil, da bo ob ugodnem vremenu — za kar se v Rimu mnogo moli — razglasil to versko resnico na trgu sv. Petra pred baziliko, kjer se zbere lahko tudi več stotisočev katoličanov, slovesno sv. mašo bo pa nato daroval nad grobom sv. Petra.

Romarji iz misijonov

V tekočem svetem letu je valovalo skozi sveta vrata nešteto vernikov vsega sveta. Med njimi so z največjim veseljem navdajali srce sv. očeta gotovo katoličani iz misijonskih dežel. Kitajci, Japonci, Indonezijci, Birmanci, Indijci, Avstralci, Afrikanci vseh barv in najrazličnejših noš so pod vodstvom svojih škofov in duhovnikov prihajali na grob sv. Petra kot pobožni romarji, da dobe odpustke in da vidijo živečega Petra — sv. očeta Pija XII. Z solzami v očeh so mu mahljali v pozdrav in ga v svojih narečjih prosili za blagoslov.

Ob takih prilikah so imeli beli katoličani priliko videti vso globoko vero, prisrčno pobožnost in svojstveno vdanost teh svojih črnih, rjavkastih in rumenih bratov. Spoznati so mogli, da je njih duševno življenje v marsikaterem oziru mladostnejše in prisrčnejše kot naše.

Na binkoštni ponedeljek se je v Kolegiju sv. Petra sešlo kakih 50 duhovnikov - domačinov in 20 misijonskih škofov - domačinov. Ob bronastem kipu sv. Petra so se razvrstili škofje v svojih vijoličastih plaščih, okoli njih pa so v najčudnejših jezikih čebljali njih mladi duhovniki, ki jih ni vseh nihče razumel kot le samo Bog. Fotograf je posnel sliko, ki res ponazoruje vesoljnost cerkve, kar je poudaril ob tej priliki msgr. Mathew, nadškof in apostolski delegat v angleški Afriki.

Pa to so šele prvine domače misijonske duhovščine, ki so zrastle iz papeške ustanove sv. Petra za vzgojo mladega duhovskega naraščaja iz misijonskih dežel. Si li ti, ki to bereš, kaj pomagal z molitvijo in miloščino k tej rasti? Zelo verjetno je, da je med izdatki za kinopredstave v Italiji v letu 1949: 53 milijard in za potrošnjo tobaka v letu 1949: 240 milijard, tudi nekaj, morebiti celo precej tvojega denarja; koliko ga je pa med 100 milijoni lir, nabranimi za misijonske namene v istem letu?

Papeška misijonska misel je, dati vsakemu narodu domačo duhovščino, ki bo edina v stanu med probujajočimi in po samostojnosti stremečimi narodi nadaljevati pokristjanjenje duš in širiti kraljestvo božje na zemlji. Kolonijalni sistem, ki je tem narodom obsovražen in ki ga tudi Organizacija združenih narodov hoče popolnoma odpraviti, je doigral svojo vlogo. Kakor ima vsaka oseba pravico do svobode, tako jo terjajo zase tudi mlade novonastale države, ki ne bodo več trpele tujcev na vodilnih mestih v nobenem področju. Zato je dalekovidni Pij XI. že pred leti posvetil škofe iz vseh teh narodov in jim izročil vodstvo sv. cerkve v domači državi. Zato je naročil odpreti duhovska semenišča v vseh misijonskih deželah, zato je poudarli, da je sveta dolžnost vseh kristjanov pomagati z molitvijo in darovi, da se te cerkvene ustanove v misijonskih deželah razvijejo do popolnega razmaha in da pospešijo od Gospoda napovedani čas, ko bo ena čreda in en Pastir, ki ne more biti nihče drug, kot Jezus Kristus. Ali se zavedaš, da si tudi ti, ki to čitaš, in ki vsak dan moliš: Pridi k nam (ljudem) tvoje kraljestvo, povabljen, da k temu velikemu božjemu cilju po močeh pomagaš?

Križarska vojska sv. rožnega venca

Gibanje za razširjenje molitve sv. rožnega venca se vedno bolj širi. Tudi pri nas v Italiji je pričelo to gibanje svoj pohod. Kakor čitamo v časopisih, so imeli že v raznih mestih svoje »roženvenske dneve«. Tako so praznovali n. pr. dne 15. oktobra t. l. »dan sv. rožnega venca« v Mantovi, kjer so pri zaključni slovesnosti obljubili pričujoči verniki, da bodo molili sv. rožni venec vsak dan. Med tistimi, ki so pristopili k tej vojski molitve, je tudi tridentinski nadškof, ki je določil, naj se izvede to gibanje to zimo po vsej njegovi nadškofiji.

Sto domačih duhovnikov v 50 letih

Misijoni v Ruandi (Afrika), ki praznujejo letos 50 letnico svoje ustanovitve, se odlikujejo po velikem številu duhovniških in redovniških poklicev. V 50 letih je bilo posvečenih sto domačih duhovnikov, od katerih jih je še 91 pri življenju. Od 40 misijonskih postaj v Ruandi je 19 postaj v oskrbi domačih duhovnikov.

Zborovanje „Kat. delavskega gibanja" Zapadne Nemčije

Nedavno se je zbralo v mestu Gelsenkirchen v Vestfaliji 1300 zastopnikov »Kat. delavskega gibanja« Zapadne Nemčije, da bi preštudirali novi delovni program z ozirom na nove zahteve sedanjega časa. Zborovanju so prisostvovali tudi razni zastopniki iz bližnjih okoliških dežel. — Novi delovni program, ki so ga temeljito pregledali in tudi sprejeli, obsega deset točk, ki določajo stališče delavskega gibanja do raznih problemov verske, politične, gospodarske in socialne vsebine.

Tretji cerkveni shod v Dolini

V nedeljo dne 15. okt. smo imeli tretji jesenski skupni shod Marijinih družb in AM, ki je bil že tretje leto v Dolini. Kakšen se upravičeno vprašuje, čemu ravno v Dolini in zakaj ne kje drugje. Odgovor je kaj preprost: pri skupnih praznikih je treba gledati na razdalje in lego kraja. Na našem malem ozemlju imamo izven Trsta dva večja kraja: Opčine na Krasu in Dolino v Bregu. V obeh krajih so bile že večje skupne prireditve. — Središče tretjega shoda v Dolini je bil velik programski govor o apostolatu, ki ga je imel g. Jamnik, kaplan pri sv. Vincencu. Pisec tega poročila je po končanem shodu govoril z mnogimi udeleženci. Vsi so poudarjali nepozabni vtis stvarnega izvajanja cerkvenega govornika. Škofijsko vodstvo MD in AM ima sedaj veliko nalogo, zajeti tok teh praktičnih predlogov in jim z božjo pomočjo dati življenje. — Zunanji okvir letošnjega jesenskega shoda pa je tak: skupna molitev in skupna pesem je donela po dolinski cerkvi kakor še nikoli. Pri prejšnjih shodih nismo opazili toliko lepe pobožnosti in skupnega sodelovanja. Že eno uro pred začetkom so prvi udeleženci molili rožni venec in prepevali Marijine pesmi. Kolikor nam je znano, so bile zastopane prav vse župnije openske dekanije in vse Marijine družbe iz Trsta. Kakor v septembru na Opčinah, tako smo tudi v Dolini z najlepšim uspehom in z največjim navdušenjem prepevali skupno zborno pesem »Marija skoz življenje«. Po končanem blagoslovu se je v lepem redu zvrstila razdelitev spominskih podobic na tretji skupni shod. Vsi udeleženci so prejeli podobico brezijanske Matere božje, katere slika se nahaja tudi v Dolini. Prav iskreno se zahvaljujemo vsem za dar, ki ste ga ob tej priliki izročili za dolinskega novomašnika. (G. novomašnik bo v novembru zapustil Argentino in bo imel 8. dec. v svoji rojstni vasi slovesno prvo novo mašo.) — Shoda se je udeležilo štirinajst duhovnikov. Blagoslov je ob asistenci obeh škofijskih voditeljev gospoda dekana Silvanija in gospoda dr. Gracarja imel stolni kanonik msgr. Kramarič. — Vsekakor se čuti potreba, da se po takem skupnem shodu zberemo vsi v veliki dvorani in tako zaključimo naš dan. Letos še to v Dolini ni bilo mogoče. Trdno upamo, da bo drugo leto drugače. Samo vztrajajmo in naši skupni prazniki bodo vedno lepši. VSE ZA MARIJO! VSE PO MARIJI!

Shod otrok v Bazovici

3. NOVEMBRA

Že več let zaporedoma se zbirajo otroci Svobodnega tržaškega ozemlja na svoj shod ob začetku šole na Repentabru. To je njihovo majhno romanje, s katerim si hočejo izprositi od Marije blagoslova in pomoči med novim šolskim letom.

Letos se je ta shod odložil na poznejši čas, ker hočejo otroci skupno slovesno praznovati proglasitev Marijinega vnebovzetja, ki bo zadnjega oktobra v Rimu. Zbrali se bodo 3. novembra. Tega dne praznujemo na Tržaškem god svetega Justa, patrona naše škofije in je šole prost dan. Za spremembo pridejo letos v Bazovico. Shod se bo vršil v približno sledečem redu:

Ob 10h se zberejo vsi otroci v cerkvi, kjer bo zanje sveta maša. Med sveto mašo bodo vsi skupno peli. Po sveti maši bodo napravili majhen izlet v okolico Bazovice, ob 12h in pol jih bo pa čakalo kosilo. Ob 2h se bodo zbrali v dvorani, kjer bo akademija s pestrim sporedom. Nastopili bodo otroci z raznimi točkami. Otroci od sv. Antona Novega imajo pripravljeno igrico, Openci nekaj pesmi, Bazovci deklamacijo, sv. Jakob simbolične vaje — vse bo pa zaključila »Miška« (topolino) na platnu. Ob 4h se bodo zopet zbrali v cerkvi, kjer bodo pete litanije in posvetitev Mariji.

Vemo, da bo prišlo veliko otrok, vendar bo povsod tudi še za starše in prijatelje mladine dovolj prostora, zato so tudi oni vabljeni.

Za otroke iz mesta bodo na razpolago koriere na postaji od 7h in pol dalje.

Shod se vrši ob vsakem vremenu, saj je v Bazovici tudi pod streho dovolj prostora.

Otroci, nasvidenje!

Vabilo na goriško romanje v Rim

Kot že znano, bo avtobus vozil skozi Padovo, Firence, La Verna, Orvieto, Rim. Nazaj grede pa skozi Assisi in Loreto.

Če bo vseh 50 prostorov v avtobusu zasedenih, bomo šli iz Rima tudi v Pompej in še do vsem znanega patra Pija da Petralcina, da bomo slišali tudi njegovo bodrilno besedo. V tem slučaju se bomo že prej ustavili v Assisiju.

Vpisovanje sprejema p. Alfonz v kapucinskem samostanu.

Izšel je Pastirček za mesec oktober

„Katoliški glas" v vsako slovensko družino!

Marijološki in marijanski kongres v Rimu

Kot neposredna priprava na to veliko Marijino počeščenje pa se bo vršil v Rimu od 23. oktobra do 1. novembra prvi mednarodni marijološki kongres pod predsedstvom kardinala Pizzarda ter pod vodstvom p. Baliča, O.F.M., ki bo združil učenjake celega sveta v študiju Marijinih odlik in predpravic. Istočasno z marijološkim kongresom se bo vršil 8. nov. mednarodni marijanski kongres, ki je namenjen širšemu občinstvu. Oba kongresa bosta skupno zborovala v prostorih papeške univerze v Lateranu. Poleg splošnih zasedanj, ki jih bo 8. bodo zborovali tudi posebni odseki, ločeni po narodnostih. Vseh bo 30. Med temi bodo imeli tudi Slovenci svoj odsek, ki bo zboroval pod vodstvom č. p. Antona Prešerna, generalnega asistenta družbe Jezusove. Iz programa slovenskega odseka podajamo nekaj podrobnosti.

Predavanja se bodo vršila od torka 24. oktobra do četrtka 26. oktobra vsak dan ob 9.30 v predavalnici št. 65 na Lateranski univerzi. Predmeti govorom bodo sledeči: p. Arhangel Drole, O.F.M. Cap., Marijino življenje v nebesih; p. Hugo Bren, O.F.M., Marija v mistiki slovenskega naroda; msgr. Jože Jagodic, Marija v slovenskem slovstvu in umetnosti; p. Karel Truhlar, D.J, Notranje življenje Marijino; msgr. Mirko Brumat, Slovenske Marijine družbe vir narodnega preporoda; (ker msgr. Brumat zaradi slabega zdravja ne bo mogel sam imeti predavanja, ga bo nadomestoval msgr. Franc Močnik); p. Franc Husu, C.M.F., Brezmadežno Srce Marijino; dr. Janez Vodopivec, Marija — podoba in mati sv. cerkve; dr. Matija Šaruga, Marija — mati krščanske edinosti; dr. Metod Turnšek, S.O. Cist., Češčenje Vnebovzete pri Slovencih. Sv. maša s skupnim sv. obhajilom bo za Slovence v nedeljo 29. okt. v kapeli Šolskih sester ter pri milostni podobi svetogorske M. B. Skupna slovenska narodna pobožnost pa bo isti dan ob 3h popoldne v cerkvi sv. Klemena.

Sklep vseh zborovanj bo v soboto 28. okt. ob 9h zjutraj, ko bodo zastopniki raznih odsekov podali poročilo o storjenem delu in sklepih. Za slovenski odsek bo poročal tajnik dr. Vodopivec. Popoldne pa bo imel zaključni govor p. Balič, duša vseh slovesnosti ter kardinal Pizzardo.

Zadnji dan oktobra ob 15h bo slovesna procesija z Marijino podobo »Salus populi romani« od bazilike S. Marija in Aracoeli k baziliki sv. Petra. Tam sprejme podobo sv. oče Pij XII., ki bo imel še kratek nagovor. Drugi dan na praznik Vseh svetnikov ob 9h sledi slovesna dogmatična razglasitev resnice o Vnebovzeti na trgu sv. Petra. Nato papeževa maša v baziliki sami.

KULTURA

Prvi slovenski večer v Bazovici

V petek 20. oktobra je bil v Bazovici prvi slovenski večer, kakor je bil teden poprej v Marijinem domu v Trstu. Po vsem velikem sporedu in po izredno veliki udeležbi se ta večer v kraški vasi meri s slovenskim večerom v Trstu. Vedeli smo, da bodo slike o naši domovini lepe, vedeli smo, da jih bo spremljala topla beseda predavatelja, da bo pa mlada Bazovica tako sodelovala, tega pa nismo pričakovali. To ni bil navadni večer s predavanjem, ampak že prava velika akademija. Mešani zbor, moški zbor, recitacije, to je bilo skupno vsaj petnajst točk. Bazoviški dijaki so se tako postavili z recitacijami, da še kaj podobnega sedaj po vojski na svobodnem ozemlju nismo doživeli. Hvala ti, bazoviška mladina, ki ponosno stopaš po pravi poti katoliških Slovencev! Po tem prvem večeru je gotovo samo eno: vsi udeleženci prvega bazoviškega večera bodo še radi prihajali k podobnim prireditvam. — (Ta petek bo podobna prireditev v Dolini. Trdno upamo, da bo tudi tam lepo uspela!)

Prvi kulturni večer v Gorici

Preteklo nedeljo, dne 15. oktobra, je bila nekaka otvoritev našega prosvetnega dela s zanimivim kulturnim večerom, na katerem smo imeli priliko videti lepote naše Koroške v slikah. Med nas je prišel dr. Belej iz Rima, ki je sam napravil lepe posnetke naših koroških planin in njihovih zanimivosti. Občinstvo je zelo uživalo ob krasnih prizorih iz narave, ki nam jih je g. predavatelj tudi primerno razložil.

Zadnjo nedeljo je goriška Marijina družba pripravila za povabljene goste lepo uspelo misijonsko prireditev s srečolovom za naše misijone.

Število slušateljev ljubljanske univerze

Letošnje število vpisanih na ljubljanski univerzi znaša okrog 6500.

Z letošnjim akademskim letom je bila otvorjena tudi v Sarajevu nova veterinarska (živinozdravniška) fakulteta.

PRISPEVAJTE za † L. Kemperletov sklad!

Gospodarski listek

KAKO JE Z NOVIM VINOM?

Vino se nahaja sedaj v dobi tihega vrenja. Si kdaj premešal v sodu, da bi tako malo razdražil že lene kvasnice in jih prisilil, da razkrojijo še ono malo sladkorja, ki je mogoče še ostal in ki bi lahko bil vzrok vlečljivosti?

Zapomni si, da vino v sodu ne sme biti v stiku s prostim zrakom, ki vsebuje vse mnogo trosov najrazličnejših bolezni, posebno pa cika. Zato morajo biti na sodih kipelne vehe, ki razkužijo oni zrak, ki ima dostop do vina. Kdor ima sode odprte, kjer je vino dostopno prostemu zraku, ta ne bo imel zdravega vina.

Če vino zalivaš, zalivaj ga vedno le z zdravim, enakim vinom onemu v sodu ali pa boljšim; nikdar ne zalivaj s slabšim, še manj pa s kakšnim bolnim.

Če nimaš vina za zalivanje in tudi ne manjše posode, v katero bi vino pretočil, potem zažveplaj praznoto nad vinom v sodu z žveplom na azbestnih trakcih.

Ne stavi novega vina v pletenke — flaškone! Pletenke so iz stekla, ki ne dovoljuje prehoda zračnega kisika do vina in zato vino ne more dihati. Pri takih novih vinih se rada razvije vlečljivost. Tudi ne spada novo vino v parafinirane sode, iz istega razloga. V take sode nalijemo vino šele pri drugem pretakanju, ko je že popolnoma zgrajeno.

Kaj pa s ceno? Cena novega vina se suče v naših krajih okoli 70 do 75 lir za liter z goščo vred. Ali je ugodna? Če bi vinogradnik računal svoje delo po delavski dnini in vse svoje dejanske stroške, potem nima pri dotični ceni posebnega dobička, ker toliko tudi njega stane. Pri nas, posebno v Brdih, stane pridelovanje vina mnogo več, kot v ravninah, kjer lahko delajo s stroji.

NE ODLAŠAJ S SETVIJO PŠENICE

V naših krajih naj bo pšenica vsejana v drugi polovici oktobra. V tem času imamo navadno tudi primerno vreme. Zato pa izrabi te lepe dneve. V novembru je večkrat deževno vreme, pšenice pa ne smeš sejati v blato. Pohiti zato s setvijo.

Pšenici dobro pognoji s superfosfatom. Lahko računaš, da boš dobil za vsakih 100 kg superfosfata po 200 kg pšeničnega zrnja več, kot pa če ne bi gnojil z omenjenim umetnim gnojilom.

Če le moreš rabi za setev sejalo. Porabiš manj semena, to pa pride tudi bolj enakomerno razdeljeno po njivi in tudi v primerno globino, kjer ne postane plen vran, kot mnoga zrna pri setvi z roko.

Ne vemo, kaj nam skriva bodočnost in zato bi kazalo letos sejati nekaj pšenice več kot druga leta. To je priporočljivo tudi z ozirom na letošnjo izkušnjo, ko je pšenica utekla suši, koruza pa ne.

DOPISI

Domijo

Od velike prometne žile Trst - Žavlje se približno v sredini odcepi nova asfaltirana cesta proti Boljuncu. Ob tej cesti med Boljuncem in Sv. Ano leži vasica Domijo. Naselje je skoro popolnoma novo. Tukaj najdeš ljudi od vseh vetrov: Hrvate, Slovence, Italijane iz vsega polotoka, Istrane, da celo gosposke ljudi iz velikega sveta. Z novim naseljem nastajajo tudi novi problemi. Najprej so oblasti postavile veliko novo šolo. Prejšnji teden so to novo in veliko šolo uradno odprli. Izredni in veseli slovesnosti so prisostvovali šolski zastopniki slovenskih, italijanskih in zavezniških oblasti. Na šoli je okrog 140 učencev, polovica italijanskih in polovica slovenskih. Gotovo pričakujete, da se je slovesnost otvoritve zvršila tudi v obeh krajevnih jezikih, saj šola služi obema narodoma. Toda zopet prevara! Pri uradni slovesnosti so sicer govorili v dveh jezikih in to v italijanskem in angleškem. Slovenske besede ob tako važni priliki v tej na pol slovenski vasi nisi slišal. Bili so navzoči vsi naši višji slovenski šolski predstavniki, bil je navzoč dolinski g. župan; Domijo leži na terenu dolinske občine. Nastane vprašanje, kdo izmed navzočih slovenskih gospodov nosi krivdo za to novo sramoto. Po našem mnenju, nosi krivdo očividno tisti slovenski zastopnik, ki je govoril ob tej priliki v italijanščini. In kdo je bil to? Nihče drugi, kot sam dolinski župan Lovriha Dušan, ki je — kominformist. S to zadnjo besedo pa je že vse povedano in dolinski župan je »opravičen«, to je, opravičen je pred Rimom in Moskvo, svoje slovenske rojake pa je udaril v obraz. Vprašamo dolinskega župana, čemu smo zaslužili to klofuto? Res je sicer, da se komunistom po vsem svetu tresejo hlače. Vendar župan Dušan je sicer junak v klepetanju. Sedaj ko so »korejski komunisti vrgli Amerikance v morje«, bi bil pač lahko še bolj pogumen! Tu tiči zajec. V nevarnosti je svetovni komunizem. Treba je poskrbeti, da le ne bo komunizem preveč potisnjen v kot. Zato proč s vsemi drugimi ideali in cilji samo da rešimo komunizem in tako prebolimo ta sitni korejski želodčni napad. Tako modrujeta Stalin in Malik, tako za njima pobira dolinski župan. — Sicer niso brez krivde vsi drugi navzoči Slovenci pri tej slovesnosti. Vsi resni in zavedni ljudje se pred tovrstno slovesnostjo pogovorijo in pri več jezičnih proslavah pregledajo vse možnosti in presenečenja! — Ko boste, gospodje, drugo leto odpirali novo šolo v Mačkoljah, pa zopet mahnite po svojem narodu, saj je že vajen te burke tisoč let... No, v Mačkoljah bo gotovo drugače, ker tam je treba računati z — Mačkoljani!!!

Iz Vipavske doline

Trdijo, da stoletnih ljudi ni več. Take je postavil na laž Andrej Počkar iz Vrhpolja pri Vipavi, ki bo 26. oktobra t. l. praznoval stoti rojstni dan. Ostalim čestitkam se pridružujemo tudi mi, ki mu voščimo še dosti srečnejših časov, kot so bili zadnja leta.

Iz Ozeljana pa so prinesli vest, da sta tam žalostno končala dva mlada fanta nabornika, ki bi morala v kratkim k vojakom. Eden se je obesil v gozdu, drugi pa si porezal žile. Oba sta menda pustila pisano, da gresta rajši v smrt nego služiti vojake pod Titom.

Iz Ricmanj

V našo vas smo dobili novega župnega upravitelja v osebi č. g. Albina Grmeka. Pa tudi prejšnji g. upravitelj, č. g. Stanko Žerjal nas

Dr. METOD TURNŠEK :

„Pa bom šel na planine...“

(NOVELA)

V cerkvici, kjer je nekoč, kot je povedal stari cerkovnik, neki slovenski tržaški duhovnik — (menda gospod Šonc!) — bil poročil visokega tržaškega cesarskega namestnika, grofa Hohenlohe-ja, so oči treh izletnikov skrbno premotrile vse lepote. Nato je Elica pokleknila v klop in tiho pomolila. Srce je prosilo, da bi ljubi Bog in Marija vodila njeno in Cirilovo mlado pot življenja po svetlih stezah do oltarja. Tudi Ružki je iz srca privrela tiha molitev, da bi jo kmalu dohitela sestrina sreča.

Ko so s čolnom priveslali spet nazaj k obrežju pri hotelu, je nagajiva Ružka Cirila in Elico z vodo dobro opljuskala, nato pa jadrno zbežala po trati. Ciril in Elica sta ji kajpak vse oprostila. Naj se razživi dekle, saj nima nobenih skrbi! Do vpisa na univerzo meseca oktobra je še čas in Ružka si bo svojo stroko po svojem nagonu itak izbrala zadnji trenutek. Ciril je bil uverjen, da si bo Ružka, otrok pride, izbrala prirodopis ali kaj podobnega.

Elici je bilo hudo, da ji ni bilo mogoče iti s Cirilom v planine. Ni pripravljena. Oče in mati tudi ničesar ne vesta. Pa tudi teto in strica sedaj z Ružko ne moreta, ne smeta pustiti samih. Pot domov bo ob brundajoči teti pač grenka, toda saj ima Elica zaklad — Cirila in njegovo ljubezen. Ciril je poljubil Elico in ni čakal, da bi avto, ki je že brnel sèm od Sv. Duha, zadel na vse tri skupaj. Elica pa je Cirilu z roko, na kateri se je v soncu prelepo lesketal dragoceni prstan, z vso radostjo srečne zaročenke še dolgo mahala in mu klicala:

»Kmalu se vrni, Cirilko, in rož ne pozabi!«

»Kakšen šopek planik prinesi, Ciril, tudi od mojega fanta!« se je pošalila Ružka.

...

V avtomobilu je striček Jožko sedel spredaj poleg šoferja, da se je varno izognil ženi. Zato pa sta dekleti ves čas morali poslušati njene hude levite. Teta je zagrozila, da nikoli več ne vzame s seboj tako samopašnih in neolikanih nečakinj. Ružka je že hotela končati: »Hvala Bogu, da nikoli več!«, pa ji je Elica zabranila vsako prerekanje. Ta molk je teto še toliko bolj jezil.

»To pa, da se greš skrivši zaročati z nekim kmetskim študentom in na vrh še z revnim vojaškim »gmajnarjem«, pa sploh ni ničemur podobno! Upam, da bosta oče in mati že imela toliko pameti, da bosta to otročarijo razdrla!«

Stric Jožko je ujel hude besede, a ni imel toliko poguma, da bi branil napadeno dekle. Elico je tetin prezir njenega fanta pekel do srca. Vrnila bi najrajši teti prav pošteno, da naj kar molči o otročariji ona, ki se je bila zaročila kot 17 letno dekle. Toda zaradi strica, dobrega strica, se je Elica premagala in vso nevoljo požrla. Ružki pa ni bilo več do molka:

»Kakšne fante si izbirava medve, je najina stvar! Ne bi bila rada, da bi imela z možem takšen križ, kakor ga ima striček z vami!«

»Nesramnica! Vedve putki bosta meni kaj očitali, mene učili? Proč! Proč! Ven! Jožko, takoj naj šofer avto ustavi!«

Jožko je z roko drezal v šoferja, da ne, z obupanim glasom pa veleval:

»Stojmo! stoj! Toda sredi poti ne! Bomo se pozneje ustavili! Ali je treba tega prepira? Ti moj Bog!« Striček je skoraj jokal tam ob šoferju.

»Da, ustavite, takoj ustavite!« je ukazovala šoferju tudi Ružka. »Ne maram se voziti s tako teto! Do jutra že prideva peš domov!« Iz Ružke je govorila užaljena odločnost.

»Ti moj Bog, kakšno potovanje, kakšno življenje!« je spet zavekal striček.

»Gospod šofer, poženite na vso moč, da bomo že brž doma! Takšnega izleta pa še ne! Nikoli več takšnega izleta!« je jezikala teta in se mogočno vrgla nazaj na blazino. Vsi so molčali, le motor je brnel.

...

Ciril se je v nedeljo v prvih popoldanskih urah na

ni še zapustil ter še vedno prebiva med nami. Pri nas je vršitev duhovniškega poklica silno težka, ker je naša vas zelo okužen po materializmu. Zato gre g. Žerjalu zahvala, ker je bil res tako neumoren v izvrševanju svojega poklica, kljub temu, da ni žel veliko uspehov, kateri pa ne bodo gotovo izostali v bodočnosti. Vsi verni Riemanjci izrekamo g Žerjalu zahvalo za njegovo dosedanje delo, obenem dobrodošlico č. g. Grmeku. Res, letos imamo same slovese! Tudi naš lanskoletni učitelj g. Oskar, Gabrijelčič nas je zapustil, ker je bil pač uradno premeščen v Božiče. Višje šolske oblasti bi morale dobro pomisliti preden izdajajo premestitvene odloke ker s tem silno trpi vzgoja naših otrok.

Iz Opčin

V nedeljo 15. oktobra 1950 smo imeli v naši župniji svečan praznik. Prečastiti g. N. Silvani je bil vstoličen za župnika in dekana. Isti dan smo praznovali prihod novega kaplana č. g. D. Jakomina.

Pred cerkvijo so se zbrali vsi šolski otroci in župljani, ki so ga lepo pozdravili s par deklamaciji in v spremstvu drugih duhovnikov s msgr. Salvadorijem na čelu, spremili v cerkev k slovesni maši.

Prečastitima gospodoma želimo veliko uspehov in božjega blagoslova!

Dušan Jakomin, do sedaj v Mačkoljah, pride za kaplana na Opčine.

Openski kaplan Albin Grmek je odšel za župnega upravitelja v Ricmanje.

Kosmač Angel, kaplan pri sv. Jakobu, je bil imenovan za kaplana v Rojanu.

France Zlobec, župni upravitelj v Ospu, je šel za kaplana k sv. Jakobu.

Dr. Lojze Škerl, kaplan v Rojanu in katehet na slovenskem učiteljišču, je bil imenovan za profesorja moralke in učnega vodjo (prefectus studiorum) na novoustanovljenem bogoslovju v Trstu.

Lojze Rozman je srečno ozdravel ter dobil mesto župnega upravitelja v Trebčah.

Vsem čč. gg. želi »Katoliški glas« na novih mestih obilo uspešnega dela za čast božjo in zveličanje duš.

NOVICE

Bombni napad v Gorici

V zadnjih jutranjih urah med sredo in četrtkom preteklega tedna je prebudila ljudi središča mesta močna detonacija. Kot se je pozneje zvedelo, je bil to ponovni napad na Korenove in sicer to pot na njihovo tovarno za brušenje stekla v ulici Bellinzona. Škode v notranjosti ni bilo veliko, pač pa so razbite šipe ne samo Korenovih oken, temveč tudi drugih, ki se nahajajo v bližini. Vsak pošten katoličan in demokratsko usmerjen državljan mora obsoditi taka teroristična dejanja, ker žalijo čut in ponos kulturnega naroda. Zelo nas zanima, če bo policiji uspelo prijeti storilce!

Goriški občinski odbor je na svoji seji v petek napad obsodil kot nespameten in nesmiseln pojav navadnega zločinstva ter izrazil željo, naj bi oblasti kaj kmalu izsledile krivce.

Drugega kakor najstrožjo obsodbo vseh poštenih ljudi taka dejanja ne zaslužijo. To so res zločini v polnem pomenu besede, ki razodevajo podlo dušo nekih ljudi v Gorici.

Titovo časopisje se ob tem napadu zopet pritožuje nad čuječnostjo policije, ki pride na lice mesta vedno prepozno ter nikoli ne more odkriti storilcev. Ob tem njihovem zgražanju bi jih vprašali, zakaj pa v coni B in pa v Sloveniji pride policija vedno prepozno, ko razbijajo in skrunijo kapelice, ter prav tako nikoli ne odkrije nobenega krivca?

Strogost jug. obmejnih stražnikov

Kako so jugoslovanski obmejni stražniki strogi v izvrševanju ukazov svojih predpostavljenih nam priča sledeči dogodek: V petek zjutraj se je peljal šofer Štrukelj iz Solkana s kamionom v spremstvu znanca po obmejnem pasu goriške sev. postaje. Ker je prepovedano tamkaj peljati se dvema v vozilu, iz strahu, da ne bi kdo pobegnil, je tamkajšnji jug. stražnik streljal na Štruklja, ko se ni ustavil na njegov prvi poziv, ki ga pa Štrukelj ni slišal zaradi brnenja motorja. K sreči je stražnik zgrešil cilj in preluknjal samo kabino.

Ukinitev posebnih trgovin za „hierarhe“

V Jugoslaviji poslujejo posebne trgovine, kjer si nabavljajo blago samo vodilne osebnosti, na podlagi izkazila, ki jim ga izda vlada. Te trgovine so bogato založene in v njih ni bilo opaziti do sedaj pomanjkanja. Vlada je izdala pred kratkim odlok, na podlagi katerega naj bi se ukinile vse tovrstne trgovine. V uradnem časopisju so izšle tudi ostre kritike napram raznim vodilnim osebnostim, ki imajo določene posebne prostore v letoviščarskih krajih, kamor nimajo vstopa delavci. Tudi to hočejo baje odpraviti v upanju, da si ponovno pridobijo narodovo zaupanje. Kako se varajo!

Novice

V Trstu je pričel izhajati informativni bilten »Novice« za slovenski, hrvaški in srbski tisk v tujini. Novice so povzete iz dnevnega jug. časopisja in so zelo zanimive. Res se je čutila potreba po tem in zato zaslužijo izdajatelji naše priznanje in pohvalo.

Nova imenovanja v tržaški škofiji

V tržaški škofiji je med slovensko duhovščino prišlo do vrste novih imenovanj in premestitev dušnih pastirjev. Glavne so sledeče:

Č. g. Stanko Janežič je šel s Kontovela za župnega upravitelja v Osp s sedežem v Mačkoljah.

Rudi Bogatec iz Plavji na Kontovel.

Začetek šole v malem semenišču

V goriškm semenišču se je otvorilo šolsko leto v četrtek 18. t. m. s šolsko mašo, ki jo je daroval g. nadškof. V Malem semenišču je letos 85 gojencev, med njimi 7 Slovencev. V bogoslovju pa 18 teologov, med njimi 3 Slovenci. Dosedanji rektor Malega semenišča msgr. Valdemarin je odstopil iz zdravstvenih razlogov. Ravnatelj semenišča je bil od leta 1925. Vzgojil je vrsto mlajših duhovnikov naše nadškofije tostran in onstran meje. Njegovo delo je bilo posebno plodonosno, dokler mu je stal ob strani pok. msgr. Leopold Cigoj, njegov prijatelj in sošolec iz mladih let, ki je opravljal službo špirituala.

Letos je prevzel službo rektorja semenišča g. nadškof sam. Pomaga mu vicerektor dr. Fain Silvano. Za špirituala pa je č. g. Diodato Giovanni.

IRO sprejema nove begunce

Mednarodna begunska organizacija IRO je sklenila, da bo sprejemala v svojo zaščito vse begunce, ki so pribežali na Zapad do 1. oktobra 1950. Teh je kakih 59.000 tisoč. Ti so do sedaj uživali pri IRO samo legalno zaščito, niso pa dobivali nobenih podpor. Od sedaj naprej jih bo Organizacija smatrala za enakovredne ostalim beguncem.

Zadružniki na zatožni klopi

Zvedeli smo, da je bilo v Kranju na zatožni klopi 9 zadružnikov kmečke delovne zadruge »Sava«. Nad njimi je bila izrečena kazen od 4 do 15 let odvzema prostosti s prisilnim delom. Obtoženi so bili, da so preprečevali graditev zadružnih gospodarskih poslopji, da so bili v zvezi z belogardisti, sedanjimi špijoni tujih obveščevalnih centrov; da so bili povezani s špijoni tuje obveščevalne službe in tudi izvrševali špijonsko delovanje Njihova imena so: Županc Anton (15 let«; Mol Franc star (16); Mol Franc ml. (15); Globočnik Franc (12); Globočnik Vinko (14); Globočnik Ciril (9); Globočnik Ana (5); Milar Dragica (4).

Tržaško romanje v Rim

Na prazniku največje Marijine slave v tem stoletju bo 60 tržaških romarjev skupno s Koroščci zastopalo naš narod v Rimu. Romarjem dajemo sledeča naročila: V torek 31. oktobra ob petih zjutraj bo romarska sveta maša pri sv. Antonu. Odhod vlaka ob šestih. V Rimu imamo vso oskrbo pri istih dobrih sestrah kakor prvič (via Marghera 59): zapomnite si ta naslov! — Vsak naj vzame s seboj osebno izkaznico! — Sveto spoved opravite po možnosti doma! — Za prehrano na potovanju skrbi vsak sam. — Nazaj v Trst se vrnemo v soboto ob desetih zjutraj.

Komenski kaplan pri vojakih

Z drugimi mladeniči vred je bil poklican k vojakom tudi komenski g. kaplan, kateri je dosedaj upravljal tudi Vojščico in Temnico. Upamo in želimo, da bi mu vsaj skrajšali vojaški rok, in da bi še čimpreje vrnil med svoje ovčice.

Nova jug. določila o kretanju v obmejnem pasu

Na podlagi člena 8 zakona o gibanju na meji, je predpisalo notranje ministrstvo FLRJ posebni pravilnik o življenju in gibanju v obmejnem pasu, ki obsega 15 km ob državni meji. V tem pasu bodo smeli prebivati v bodoče samo državljani FLRJ, ki bodo imeli posebno osebno izkaznico. Državljani, ki imajo svojo stalno bivališče izven obmejnega pasu smejo prihajati v ta pas samo če dobijo posebno dovoljenje. Poleg obmejnega pasu določa novi zakon tudi državni mejni pas, ki obsega zemljiški pas vzdolž državne meje širok 100 m. V ta smejo samo pooblaščene uradne osebe.

Veliki odpusti delavcev v Jugoslaviji

Ministrstvo za delo v Ljubljani je pred časom javilo »da bodo vsi, ki so odpuščeni iz službe vedeli, katera podjetja sprejemajo delavce na delo in da bodo podjetja, ki imajo v načrtu znižanja uradnikov in delavcev, odpuščenim lahko svetovala, kje naj se zaposle, in v ta namen je tudi objavilo seznam podjetji, ki sprejemajo delavce...« Že od maja meseca t. l. se izvajajo v celi Sloveniji obsežne redukcije uradnikov in delavcev, posebno nepartijcev. Glavni vzrok za te ukrepe je pomanjkanje likvidnega denarja, ki je postalo katastrofalno prav letos in ki nam jasno razloži zakaj je komunistična vlada Jugoslavije razpisala posojilo. Nezaposlenost v Sloveniji in posebno v Ljubljani hitro narašča in povzroča mnogo skrbi komunističnim boncem.

Radio Trst II.

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.30, 17.30-24.00.

Ob nedeljah: 8.00-24.00.

Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15.

Poročila ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45 23.15.

Dnevni pregled tiska: 14.00 (razen ob nedeljah).

Glas Amerike: 18.00 (razen ob nedeljah).

Petek, 27. oktobra: 13.00 Glasba po željah. — 18.45 Slovenske pesmi. — 19.00 Pogovor z ženo. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Mojstri besede.

Sobota, 28. 10.: 13.00 Slovenske pesmi. — 13.20 Salonski kvintet. — 19.00 Programski periskop. — 21.00 Sobotni večer. — 22.00 Glasba za zaključek tedna.

Nedelja, 29. 10.: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Aktualnosti. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 18.30 Oddaja za najmlajše. — 21.00 Z domače knjižne police.

Ponedeljek, 30. 10.: 11.30 Za vsakega nekaj. — 19.00 Filmski trak. — 20.30 Okno v svet. — 21.00 Vokalni koncert.

Torek, 31. 10.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Evropski variete. — 21.00 Vzori mladini.

Sreda, 1. novembra: 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Naša šola. — 22.00 Simfonični koncert.

Četrtek, 2. 11.: 19.00 Slovenščina za Slovence. — 20.30 Okno v svet. — 21.00 Maurice Meterling: Princeza Maleine, žaloigra.

LUPŠE IVAN
TRGOVINA »PRI SONCU«
Manufaktura - Galanterija
in vse vrste PERILA
TRST
Via Coroneo - Via Rismondo št. 1
Nasproti SODNE PALAČE

KROJAČNICA
PODGORNIK
izdeluje vsakovrstne moške obleke, duhovniške talarje in suknje. Na željo čč. gg. obisk tudi na domu.
TRST
ul. Oriani 9/II (pri trgu Garibaldi)

Zobozdravnik
dr. STANISLAV PAVLICA
TRST
Via Commerciale 10/II - Tel. 25597

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

poti iz Nomenja gor v Gorjuše v svoji vojaški obleki s še zvitim vojaškim plaščem na nahrbtniku pošteno potil. »Če bo vsa pot na Triglav takšna, bo to nadomestilo vse vojaške manevre, ki se zdaj vršijo tam okrog Ljubljane!« je kar glasno potožil sam sebi. Tolažil se je s potjo ponoči, ko pač ne bo vroče pripeke. Razgled se je vedno lepše odpiral proti bohinjski strani in Ciril je kmalu pozabil na prve popotne težave. Spomnil se je tudi včerajšnjega prelepega dne, zaroke z Elico. Ej, Elica! Zdaj je dekle takorekoč njegova! Menda vendar nihče ne bo motil in trgal njune ljubezni? Kaj jima more ohola teta! Saj ju ne študira! Z Elico bo Ciril, če Bog da, skoraj istočasno dokončal študije. Elica bo diplomirala iz arhitekture — dasi se bo verjetno posvetila potem stanovanjski ornamentiki in opremi knjige —, on bo pa diplomiral iz medicine. Sevè se bo moral specializirati, saj brez specializacije zdravnik današnji čas ne zmore tekme. Ciril si bo izbral študij kake notranje bolezni. Pač kje v tujini. V tem pogledu je huda teta imela nekoliko prav, ko ga je zbodla z Gradcem, Dunajem, Prago, Heidelbergom. Toda od kod sredstva? Kako redke so štipendije za slovenske medicince! Ej, za srbske in hrvatske še, še! Pa niti fonda ni, da bi dijak medicinec na račun svojega bodočega dela dobil kako pomoč za študij! Kolikšna zaostalost v socialnem pogledu!

Ciril se je spešno dvigal v Gorjuše, idilično gorsko vas na sončnem. V gostilni pri sestri Trdnikovega Franceta je bilo že zelo veselo, dasi je bilo šele sredi popoldneva. Fantje in dekleta so s smehom prihajali. Ciril se ni mogel načuditi, da so punce v tako imenitnih oblekah. Spočetka je menil, da so kake gosposke Blejke, Jeseničanke ali kake ljubljanske letovičarke, pa jih je po obrazih in rokah in govorici prepoznal za hribovske bohinjske domačinke. Ej, kmet na vozu je imel prav, ko se je toli togotil! Ljubljana, Bled in njegov gosposki turizem prodira torej že v zadnjo gorsko vas!

France je iz veže prihitel Cirilu naproti zelo resnoben.

»Sem se prav resno bal, da te ne bo!«

»Čemu ne?« se je začudil Ciril.

»Čemu? Saj vendar veš!« je strmel v Cirila Francè.

»Nič ne vem. Povej, kaj je!«

»Janševega očeta iz Ribnega so zaprli! Še po tebi so orožniki spraševali!«

»Se ti sanja ali pa me hočeš potegniti?«

»Nič se mi ne sanja in nič te nočem vleči. Kar je, je! Zaprli so ga.«

»Pa čemu, kje, kdaj?« se je vznemiril Ciril.

»Na Bledu. Saj si menda tudi ti bil z njim.

Tam je bila razna gospoda in Janšev oče je ošvrknil s svojo besedo neko damo iz aristokracije. Zaradi tega je policija Janševega očeta pridržala. Očitajo mu, da jo je razžalil! Baje je nekaj vzkliknil zaradi njene brhkosti! Pa saj bi morala biti zaradi tega pravzaprav še vesela!

Cirilu je bilo prav žal za dobrega Janševega očeta. Pa še Janez odhaja zdoma! Oj so Janševi udarjeni!

Ves žegnanjski hrup in ples se je Cirilu zagabil. Tudi Francetu ni bilo za družbo, dasi se je nabralo že nekaj prav čednih domačih in tujih deklet.

»Muditi se zaradi plesa in deklet ne kaže. O, kar šla bova, Ciril! Z lepimi »babami« je, viš, hudiman! Janšev oče že dela hudo pokoro! Pa še revež niti pil ni in plesal ni!« se je France trudil, da bi razvedril Cirila. Ciril pa je ostal resnoben. Zaskrbljeno je v stranski sobici ždel ob kupici hladnega malinovca. Pot na Triglav mu je tožna vest skorajda zagrenila. Ali bi sploh šel v gore? Ali bi ne bilo zdaj bolj prav, da bi se vrnil in šel reševat Janševega očeta? Morda bi le kaj zanj dosegel!

France se je čez čas vrnil z nahrbtnikom na rami in s palico v roki, vztopil pripravljen za na pot. Ciril se pa ni dvignil. Najrajši bi se vrnil in Janševemu očetu pomagal kako iz zapora.

France se je čez čas vrnil z nahrbtnikom na rami in s palico v roki, vztopil pripravljen za na pot. Ciril se pa ni dvignil. Najrajši bi se vrnil in Janševemu očetu pomagal kako iz zapora.

France se je počehljal za ušesom:

(Nadaljevanje)